ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 12.10.2005
COM(2005) 491 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ 1

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 3

II. ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ 3

III. ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ 4

IV. ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ 7

V. ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ 6

VI. ΤΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ 7

VII. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ 9

VIII. ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ 10

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βασιζόμενο στο πρόγραμμα της Χάγης για την "Ενίσχυση της Ελευθερίας, της Ασφάλειας και της Δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση"[1], το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 16ης και 17ης Ιουνίου 2005 δήλωσε τα εξής:

Λόγω της συνεχώς αυξανόμενης σημασίας της εξωτερικής διάστασης του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, [το Πρόγραμμα Δράσης για την υλοποίηση του προγράμματος της Χάγης] θα συμπληρωθεί στο τέλος του χρόνου από την στρατηγική την οποία το Συμβούλιο πρόκειται να υιοθετήσει επί τη βάσει πρότασης του ΓΓ/ΥΕ και της Επιτροπής.

Η προβολή των αξιών στις οποίες στηρίζεται ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης έχει ουσιαστική σημασία για την προάσπιση της εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ. Απειλές όπως η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα και το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, συχνά έχουν επίσης την αφετηρία τους εκτός της ΕΕ. Γι'αυτό, έχει καθοριστική σημασία η ΕΕ να χαράξει στρατηγική για τη συνεργασία της με τρίτες χώρες σε όλο τον κόσμο.

Στην παρούσα ανακοίνωση περιγράφονται σε γενικές γραμμές οι κυριότερες εξωτερικές προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει ο χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης· επισημαίνονται οι στόχοι των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ σ'αυτόν τον τομέα· επισημαίνονται τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν παγκοσμίως, τα μέσα που διαθέτει η ΕΕ και οι γενικές αρχές για την επιλογή των ενδεδειγμένων δράσεων· να περιγράφεται σε γενικές γραμμές ο τρόπος με το οποίο η εν λόγω στρατηγική θα μπορούσε να εφαρμοστεί για κάθε γεωγραφική περιοχή· και διατυπώνονται ορισμένες συστάσεις για τη διευκόλυνση της υλοποίησης της στρατηγικής.

II. ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κατά τη διάρκεια της συνόδου του στη Feira τον Ιούνιο του 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σχετικά με ένα πρόγραμμα προτεραιοτήτων, στόχων και μέτρων έτσι ώστε να αναπτυχθεί η εξωτερική διάσταση των πολιτικών που αφορούν τη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την ασφάλεια. Πέντε χρόνια αργότερα, έχει ήδη αναπτυχθεί ένα ευρύ φάσμα εξωτερικών δραστηριοτήτων με έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό τρίτων χωρών και περιφερειών, πράγμα που συμβάλλει στην ενίσχυση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Από το 2000, οι πολιτικές της ΕΕ εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης έχουν ωριμάσει σε σημαντικό βαθμό και έχουν εξελιχθεί έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στους προβληματισμούς και στις ανάγκες των ευρωπαίων πολιτών. Το αποτέλεσμα είναι ότι το *κεκτημένο* έχει αναπτυχθεί σημαντικά μέσω της θέσπισης νομοθεσίας σχετικά με τη μετανάστευση και το άσυλο, τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις, την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, τα ναρκωτικά, τη συνεργασία όσον αφορά τη δράση της αστυνομίας και την επιβολή του νόμου, τη διαφθορά, την προστασία των δεδομένων και τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές και αστικές υποθέσεις. Αυτό το *κεκτημένο* αποτελεί ευρεία βάση συνεργασίας με τρίτες χώρες.

Η εξωτερική διάσταση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης αναπτύσσεται έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι κυριότερες εξωτερικές προκλήσεις. Ειδικότερα:

---

[1] Εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4ης και 5ης/11/2004.

- Οι τρομοκρατικές επιθέσεις, όπως αυτές της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, της 11ης Μαρτίου 2004 και της 7ης Ιουλίου 2005, είχαν ως αποτέλεσμα να ενισχυθεί η διεθνής δέσμευση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, όπως καταδεικνύεται από την απόφαση της ΕΕ της 13ης Ιουλίου 2005 να επιταχυνθεί η υλοποίηση του «Σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας»[2]. Η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες για να συνάψει σχέσεις με τρίτες χώρες, καθώς επίσης και με περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς, για την ανάπτυξη και την εμβάθυνση της συνεργασίας στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας.

- Το γεγονός ότι το οργανωμένο έγκλημα εξελίσσεται, προσλαμβάνοντας μορφές όλο και πιο περίπλοκες, στις οποίες περιλαμβάνεται το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και άλλες μορφές χρηματοοικονομικών αδικημάτων, καθώς επίσης και το διασυνοριακό λαθρεμπόριο ναρκωτικών, ανθρώπων και όπλων, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί παρά μόνο μέσω της βελτίωσης της επιβολής του νόμου και της δικαστικής συνεργασίας, εντός και εκτός της ΕΕ, καθώς επίσης μέσω της στήριξης της συγκρότησης θεσμών σε τρίτες χώρες.

- Το φαινόμενο της παράνομης μετανάστευσης θα συνεχιστεί· επομένως, η ΕΕ είναι αναγκασμένη να διαμορφώσει μια συνολική προσέγγιση του φαινομένου, για να αντιμετωπίσει, όχι μόνο ζητήματα όπως η εισδοχή και η υποδοχή των μεταναστών, αλλά επίσης και τις αρχικές αιτίες της μετανάστευσης και τον αντίκτυπό της στις χώρες προέλευσης και διέλευσης.

- Η αποτυχία των θεσμικών οργάνων, π.χ. του δικαστικού σώματος και των σωμάτων επιβολής του νόμου, σε κράτη αδύναμα και σε ταραγμένες περιοχές ανά τον κόσμο, δημιουργεί ένα κενό το οποίο μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εκμετάλλευσης από το οργανωμένο έγκλημα. Η ΕΕ υποστηρίζει τη μετεξέλιξη ανίσχυρων ή ανύπαρκτων μηχανισμών επιβολής του νόμου σε ορισμένες τρίτες χώρες σε εύρυθμα σώματα.

- Η ανάγκη νομικής βεβαιότητας και προβλεψιμότητας όσον αφορά τις διασυνοριακές χρηματοοικονομικές συναλλαγές σε μια όλο και πιο παγκόσμια οικονομία. Στις προκλήσεις αυτές εμπεριέχεται η δυνατότητα της διευκόλυνσης της κατάστασης των επιχειρήσεων και των πολιτών στην Ευρώπη και της σημαντικής βελτίωσης της προστασίας των παιδιών διεθνώς.

III. ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να καταδείξει **με ποιον τρόπο η εξωτερική διάσταση της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων συμβάλλει στη δημιουργία του εσωτερικού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και, ταυτοχρόνως, στηρίζει τους πολιτικούς στόχους των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης**· στους στόχους αυτούς συμπεριλαμβάνονται ο ενστερνισμός και η προώθηση των αξιών της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης σε τρίτες χώρες. Παρόλο που είναι υπάρχουν ήδη τα μέσα τα οποία καλύπτουν τις εξωτερικές πτυχές των πολιτικών ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, είναι η πρώτη φορά που η ΕΕ τα συγκροτεί σε στρατηγική, γύρω από καθορισμένες γενικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές. Η στρατηγική αυτή πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, όμως, στο εσωτερικό της, πρέπει να ενισχυθούν οι πτυχές της ελευθερίας, της ασφάλειας και της

[2] Απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2005.

δικαιοσύνης. Μόνο αν ακολουθούνται σαφώς καθορισμένες γενικές αρχές και προτεραιότητες, και αν επιδιώκονται συστηματικά οι στόχοι που καθορίζονται στη συνέχεια αυτής της ανακοίνωσης, η ΕΕ θα μπορέσει να βοηθήσει αποτελεσματικά τις τρίτες χώρες να ανταποκρίνονται σε όλο και πιο απαιτητικές προκλήσεις, εκπληρώνοντας έτσι τις προσδοκίες τους.

Τα ζητήματα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης βρίσκονται στην καρδιά των προσπαθειών για τη διατήρηση της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας, εκτός και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της ΕΕ – κατά γενικό κανόνα πιο ανοιχτά σύνορα και βελτίωση της συνολικής ολοκλήρωσης – έχει προσθέσει μια νέα διάσταση στη διεθνή συνεργασία. Η αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων έχει ζωτική σημασία για την καταπολέμηση απειλών όπως είναι η τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα, ενώ ταυτοχρόνως συμβάλλει στις αγαθές σχέσεις μεταξύ γειτονικών κρατών. Τα ανεξάρτητα και αποτελεσματικά δικαστικά σώματα είναι επίσης απαραίτητα για την προάσπιση του κράτους δικαίου και για την εξασφάλιση της προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων· η συνεργασία μεταξύ δικαστικών σωμάτων είναι θέμα ζωτικής σημασίας, τόσο για τη διευκόλυνση των διεθνών επιχειρηματικών συναλλαγών, όσο και για να εξασφαλίζεται ότι πρόσωπα ύποπτα για αξιόποινες πράξεις δεν θα μπορούν να διαφεύγουν από την επέμβαση της δικαιοσύνης. Είναι απαραίτητο να υπάρχουν συστήματα παροχής ασύλου τα οποία να λειτουργούν πλήρως για να εξασφαλίζεται η προστασία των προσφύγων, σε όποιο μέρος του κόσμου και αν βρίσκονται. Η ύπαρξη ικανών και αποτελεσματικών αστυνομικών δυνάμεων οι οποίες να μπορούν να συνεργάζονται με τους ομολόγους τους σε άλλες χώρες, έχει ουσιαστική σημασία για την καταπολέμηση κάθε μορφής τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος και για την κατοχύρωση της ασφάλειας των πολιτών στην καθημερινή ζωή τους. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, χρειάζεται σκληρή δουλειά, χρόνος και συντονισμένες προσπάθειες, εκ μέρους τόσο της Επιτροπής όσο και του Συμβουλίου. Είναι σημαντικό η ΕΕ να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να προτείνει λύσεις για τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό των προκλήσεων σ’αυτόν τον τομέα.

Η προώθηση του κράτους δικαίου εκτός της ΕΕ μέσω της συνεργασίας έχει ουσιαστική σημασία για την ενίσχυση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στο εσωτερικό της ΕΕ. Υπάρχει μια γενική αναγνώριση του γεγονότος ότι οι εσωτερικές και οι εξωτερικές πτυχές της ασφάλειας της ΕΕ είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι κοινωνίες οι οποίες βασίζονται σε κοινές αξίες, όπως η χρηστή διακυβέρνηση, η δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων, θα είναι πιο αποτελεσματικές όσον αφορά την πρόληψη των εσωτερικών απειλών κατά της ασφάλειάς τους· αυτές οι κοινωνίες θα έχουν επίσης μεγαλύτερη ικανότητα και βούληση συνεργασίας για την αντιμετώπιση κοινών διεθνών απειλών. Επιπλέον, αυτές οι γενικές αρχές έχουν επίσης εντοπιστεί από τη διεθνή κοινότητα ως κρίσιμοι παράγοντες για την επίτευξη των «αναπτυξιακών στόχων της χιλιετηρίδας». Η ανάπτυξη, η ασφάλεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα αλληλοενισχύονται· η ενίσχυση του κράτους δικαίου – τόσο εσωτερικά όσο και διεθνώς – δεν είναι μόνο αυτοσκοπός, αλλά έχει ουσιαστική σημασία για τη διατηρήσιμη ανάπτυξη και πρέπει να επιδιώκεται μέσω εξωτερικών δράσεων.

Εντός των συνόρων της, η ΕΕ έχει αναπτύξει ένα πλαίσιο ευρέως φάσματος για την κανονιστική ρύθμιση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Παρόλο που οι δομές διαφέρουν φυσικά σε πολύ μεγάλο βαθμό μεταξύ χωρών, ο χώρος της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης μπορεί παρ’ όλα αυτά να δρα ως παράδειγμα το οποίο εμπνέει τις τρίτες χώρες. Ο ρόλος των εξωτερικών πολιτικών είναι καθοριστικός για την προώθηση της ασφάλειας και της σταθερότητας. Διεύρυνση σημαίνει μεταφορά του κεκτημένου, καθώς επίσης και μετεξέλιξη των θεσμικών οργάνων στις υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες για

προσχώρηση χώρες. Η ενίσχυση θεσμικών οργάνων όπως είναι τα δικαστικά όργανα και η αστυνομία αποτελεί αποφασιστική συμβολή στην εδραίωση του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες. Με την ίδια λογική, αυτές οι πτυχές στηρίζουν τη συνεργασία σ'αυτόν τον τομέα με τους εταίρους της «ευρωπαϊκής πολιτικής γειτνίασης».

Η ΕΕ μπορεί να προσπαθήσει περισσότερο για να ενισχύσει τις ικανότητες και τη συνεργασία διεθνώς. Δεν πρέπει να αναμένονται άμεσα αποτελέσματα· η μεταρρύθμιση ενός συστήματος απονομής δικαιοσύνης ή η συγκρότηση ενός αποτελεσματικού συστήματος παροχής ασύλου απαιτεί χρόνια, όχι μήνες. Παρόλα αυτά, τα ζητήματα τα οποία αντιμετωπίζει η ΕΕ, οι γείτονές της, αλλά και όλες οι χώρες του κόσμου, είναι παρόμοια. Η πείρα της ΕΕ και οι επιτυχίες της σε ζητήματα όπως η διαχείριση των συνόρων, η διαχείριση της μετανάστευσης και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος αντιπροσωπεύουν ένα χρήσιμο σημείο αναφοράς για τρίτες χώρες οι οποίες αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις.

Η ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να ενθαρρύνει την περιφερειακή συνεργασία. Οι διασυνοριακές προκλήσεις, όπως είναι η μετανάστευση, η διαχείριση των συνόρων και το οργανωμένο έγκλημα, συχνά μπορούν να αντιμετωπιστούν με τον καλύτερο τρόπο μέσω συντονισμένης δράσης σε περιφερειακό επίπεδο. Βασιζόμενη στην πείρα της και λαμβάνοντας υπόψη το είδος των ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκάστοτε περιοχές, η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει τον περιφερειακό διάλογο και τη συνεργασία για ζητήματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης σε περιοχές όπως η Ανατολική Ευρώπη και η Μέση Ανατολή, ή με γεωγραφικούς οργανισμούς όπως η Αφρικανική Ένωση.

Στο πολυμερές επίπεδο, είδαμε τα τελευταία χρόνια τη θέσπιση σημαντικών διεθνών νομικών πράξεων, οι οποίες δημιούργησαν νέα πρότυπα (όπως: η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το διεθνώς οργανωμένο έγκλημα και τα πρωτόκολλά της και η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς), καθώς επίσης και το γεγονός ότι δίνεται όλο και μεγαλύτερη προσοχή στη θέσπιση διεθνών προτύπων, όπως είναι οι συστάσεις της ΟΔΧΔ για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η ΕΕ είναι έτοιμη για να στηρίζει πολυμερείς προσεγγίσεις για την ενίσχυση πολιτικών σ'αυτούς τους τομείς, έτσι ώστε να αναβαθμίζεται ο ρόλος της στα διεθνή σώματα, αλλά επίσης και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη περαιτέρω διεθνών μηχανισμών.

Πράγματι, διαπιστώνονται ήδη τα αποτελέσματα από την ενίσχυση της συνεργασίας και τη στήριξη της συγκρότησης θεσμών σε τρίτες χώρες. Χάρη στη στενή συνεργασία με τις τουρκικές αρχές, έχουν επιτευχθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών στην ΕΕ πρωτοφανείς κατασχέσεις ναρκωτικών μέσω ελεγχόμενων παραδόσεων. Η ΕΕ συνεργάζεται με το Μαρόκο για την ενίσχυση της συνοριακής διαχείρισης και εισάγει αδελφοποιήσεις σχετικά με το ξέπλυμα χρημάτων και την εμπορία προσώπων. Τον Δεκέμβριο, μια αποστολή συνοριακής διαχείρισης θα αρχίσει να εργάζεται για να βοηθήσει τις αρχές της Ουκρανίας και της Μολδαβίας να πατάξουν τη διάπραξη λαθρεμπορίου δια μέσου των μεταξύ τους συνόρων. Στο εγγύς μέλλον πρόκειται να συναφθούν συμφωνίες με τη Ρωσία σχετικά με τη διευκόλυνση των θεωρήσεων και την επανεισδοχή, οι οποίες θα απαλλάξουν τους νόμιμους ταξιδιώτες από την αδικαιολόγητη γραφειοκρατία, ενώ θα επιταχύνουν την απέλαση των παράνομων μεταναστών. Χάρη σ'αυτές τις εξελίξεις, διαπιστώνονται ήδη αποτελέσματα απτά τόσο για τους εντός, όσο και για τους εκτός της ΕΕ· η υιοθέτηση αυτής της στρατηγικής θα επιτρέψει στην ΕΕ να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές της σ'αυτόν τον τομέα.

IV. ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ένας ορισμένος αριθμός **πολιτικών προτεραιοτήτων** μπορούν να συναχθούν από το Πρόγραμμα της Χάγης και το σχέδιο δράσης του[3], τα οποία αποτελούν τη γενική βάση για τις σχέσεις με τρίτες χώρες, ενώ οι σχετικές θεματικές προτεραιότητες καθορίζονται σε εξειδικευμένες στρατηγικές και σχέδια δράσης (π.χ. Σχέδιο Δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας[4], Στρατηγική Έννοια για το Οργανωμένο Έγκλημα[5]).

- **Τα ανθρώπινα δικαιώματα:** προώθηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και εξασφάλιση ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα βρίσκονται στο επίκεντρο των πολιτικών για την επιβολή του νόμου· στήριξη της ανάπτυξης και παροχή κατάρτισης σε ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαστικά σώματα που προασπίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου.

- **Ενίσχυση των θεσμικών οργάνων και χρηστή διακυβέρνηση**: ενίσχυση των οργάνων επιβολής του νόμου και της ικανότητάς τους να συνεργάζονται διεθνώς· ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς· προώθηση της διαφάνειας, της υποχρέωσης λογοδοσίας και της χρηστής διαχείρισης των δημοσίων υπηρεσιών.

- **Μετανάστευση, άσυλο και διαχείριση συνόρων**: βελτίωση της ικανότητας τρίτων χωρών όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης και την προστασία των προσφύγων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο· στήριξη της επιχειρησιακής ικανότητάς τους όσον αφορά τη διαχείριση των συνόρων· αναβάθμιση της ασφάλειας των εγγράφων· πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης· ενθάρρυνση των συνεργιών μεταξύ της μετανάστευσης και της ανάπτυξης· παροχή στους πρόσφυγες καλύτερης πρόσβασης σε βιώσιμες λύσεις· εξασφάλιση της επιστροφής των παράνομων μεταναστών.

- **Καταπολέμηση της τρομοκρατίας:** παροχή στήριξης σε τρίτες χώρες για τη συγκρότηση θεσμών και την εφαρμογή των διεθνών νομικών κειμένων· συνεργασία με τρίτες χώρες για την αντιμετώπιση του προβλήματος της στρατολόγησης τρομοκρατών και της χρηματοδότησης τρομοκρατικών δραστηριοτήτων· συνέχιση της στήριξης του καθοριστικού ρόλου των Ηνωμένων Εθνών· στήριξη στις σχέσεις με τις ΗΠΑ για την αναβάθμιση της συνεργασίας.

- **Οργανωμένο έγκλημα, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης ανθρώπων, ναρκωτικών και οργάνων του ανθρώπινου σώματος, πλαστογραφία, οικονομικό και χρηματοοικονομικό έγκλημα και εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο**: στήριξη της συγκρότησης θεσμικών ικανοτήτων και ανάπτυξη της επιχειρησιακής συνεργασίας.

V. ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρέπει να καθοριστούν γενικές αρχές οι οποίες θα διέπουν την πολιτική έναντι τρίτων χωρών, ως εξής**:**

- **Καθορισμός γεωγραφικών προτεραιοτήτων**: πρέπει να καθορίζονται προτεραιότητες, όσον αφορά την πολιτική διεύρυνσης, ανάπτυξης και εξωτερικών σχέσεων, οι οποίες θα

---

[3] COM(2005)184 - 10/6/2005.
[4] Εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2004.
[5] COM(2005)232 - 2/6/2005.

αντικατοπτρίζουν τις ειδικές σχέσεις της ΕΕ με τρίτες χώρες ή περιφέρειες. Προς αυτόν τον σκοπό, θα διαμορφωθούν ολοκληρωμένες πολιτικές που θα καλύπτουν όλες τις πτυχές της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης με τις χώρες προτεραιότητας, όπως είναι οι υποψήφιες ή οι γειτονικές χώρες, ενώ η συνεργασία με τις υπόλοιπες χώρες θα εστιάζεται σε συγκεκριμένα ζητήματα.

- **Διαφοροποίηση**: δεν μπορεί να υπάρχει μία και μοναδική στρατηγική. Χρειάζεται μια «επί μέτρω» προσέγγιση έτσι ώστε να υπάρχει ανταπόκριση στις ιδιαίτερες καταστάσεις κάθε συγκεκριμένης χώρας και περιοχής.

- **Ελαστικότητα**: ο προγραμματισμός πρέπει να χαρακτηρίζεται από επαρκή βαθμό ελαστικότητας, έτσι ώστε σε εποχές κρίσης ή αλλαγής περιστάσεων, η ΕΕ να μπορεί να ανταποκρίνεται χωρίς χρονοτριβή σε νέες προτεραιότητες.

- **Διαπυλωνικός συντονισμός**: η εξωτερική δράση σχετικά με την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη, προσλαμβάνει ενίοτε διαπυλωνικό χαρακτήρα και αφορά όχι μόνο τομείς κοινοτικής αρμοδιότητας, αλλά και την ΚΕΠΠΑ ή την αστυνομική και δικαστική συνεργασία, πράγμα που σημαίνει ότι απαιτείται στενός συντονισμός μεταξύ του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την εξασφάλιση της συνοχής των εξωτερικών δραστηριοτήτων της ΕΕ. Οι κοινοτικές αρμοδιότητες πρέπει να επικρατούν όταν πρόκειται για διαπραγματεύσεις με τρίτες χώρες.

- **Εταιρική σχέση**: σύμφωνα με τις γενικές αρχές στις οποίες στηρίζονται οι πολιτικές διεύρυνσης, εξωτερικών σχέσεων και ανάπτυξης της ΕΕ, η συνεργασία σχετικά με την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη πρέπει να αναπτύσσεται σε στενή εταιρική σχέση με τις τρίτες χώρες, με σεβασμό της γενικής αρχής της ιδιοκτησίας.

- **Σκοπιμότητα της εξωτερικής δράσης**: θα πρέπει να υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ, αφενός, των εσωτερικών δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης και, αφετέρου, των εξωτερικών δράσεων για τη στήριξη αυτής της προσπάθειας, σε πλήρη συμφωνία με την πολιτική συνοχή, όπως εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2005.

- **Προστιθέμενη αξία**: η τακτική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες σε τρίτες χώρες μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής έχει ουσιαστική σημασία για την αποφυγή επικαλύψεων ή επαναλήψεων, καθώς επίσης και για την εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ δράσεων.

- **Οροθέτηση επιδόσεων:** όλες οι δράσεις πρέπει να περιλαμβάνουν μηχανισμούς αξιολόγησης για την αξιολόγηση της προόδου που επιτυγχάνεται σε τρίτες χώρες και τη σημασία της δράσης για τους στόχους των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ.

VI. ΤΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Το ευρύ φάσμα πολιτικών μέσων που η ΕΕ έχει στη διάθεσή της αντιπροσωπεύει μια σημαντική δύναμη η οποία επιτρέπει στην ΕΕ να προσαρμόζει την εξωτερική συνεργασία της στην κατάσταση που επικρατεί σε κάθε χώρα. Η ανάπτυξη σχέσεων με τρίτες χώρες συνεπάγεται χρησιμοποίηση των ακόλουθων μέσων με συνοχή και συντονισμό.

(1) Διμερείς συμφωνίες

Συμφωνίες σύνδεσης ή εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων σχετικά με θέματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης· συμφωνίες επανεισδοχής· συμφωνίες διευκόλυνσης θεώρησης· συμφωνίες αμοιβαίας νομικής συνδρομής και έκδοσης.

Για ορισμένες χώρες, μία συμφωνία διευκόλυνσης θεώρησης είναι ένα σημαντικό ζήτημα. Βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας μια στρατηγική στο πλαίσιο της πολιτικής επανεισδοχής.

(2) **Διαδικασίες διεύρυνσης και προένταξης**

Η διαδικασία διεύρυνσης με την Κροατία και την Τουρκία, και η διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, περιλαμβάνουν προτεραιότητες ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

(3) Σχέδια δράσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτνίασης (ΕΠΓ)

Σχέδια δράσης που περιλαμβάνουν ουσιαστικά στοιχεία ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης έχουν συναφθεί με την Ουκρανία, τη Μολδαβία, το Μαρόκο, την Τυνησία, το Ισραήλ, την Ιορδανία και την Παλαιστινιακή Αρχή, και άλλα βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας με την Αίγυπτο, τον Λίβανο, την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν και τη Γεωργία.

(4) Περιφερειακή συνεργασία

Περιφερειακοί οργανισμοί όπως η ομάδα σχεδιασμού (Task-Force) για τη Βαλτική Θάλασσα, η ASEM και η Ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση διαδραματίζουν ρόλο συνδέσμου μεταξύ των δρώντων σε ζητήματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης κοινής μέριμνας.

(5) Μεμονωμένες ρυθμίσεις

Με τις ΗΠΑ, τα ζητήματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης καλύπτονται από την «Νέα υπερατλαντική ατζέντα» (New Transatlantic Agenda), αλλά επίσης και σε ένα ειδικό πλαίσιο σε υπουργικό επίπεδο, στο πλαίσιο του διαλόγου για την πολιτική ασφάλειας των συνόρων και των μεταφορών. Τα ζητήματα αυτά συζητιούνται με τον Καναδά, την Αυστραλία, την Ιαπωνία και την Κίνα στο πλαίσιο οριζόντιου διαλόγου. Πραγματοποιούνται επίσης υπουργικές συνεδριάσεις για ζητήματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης με τη Ρωσία (Μόνιμο Συμβούλιο Εταιρικής Σχέσης), την Ουκρανία και το φόρουμ των Δυτικών Βαλκανίων.

(6) Επιχειρησιακή συνεργασία

Η Europol, η Eurojust, η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία και η υπηρεσία διαχείρισης των συνόρων έχουν συνάψει ή προετοιμάζουν τη σύναψη συμφωνιών και ρυθμίσεων συνεργασίας με αντίστοιχους φορείς σε τρίτες χώρες. Σε ορισμένες τρίτες χώρες δημιουργούνται δίκτυα υπαλλήλων-συνδέσμων που προέρχονται από τα κράτη μέλη.

(7) Συγκρότηση θεσμών και αδελφοποίηση

Η δημιουργία θεσμών και η ανάπτυξη της ικανότητας υλοποίησης σε τρίτες χώρες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο σε σχέση με τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με πολλές τρίτες χώρες. Οι αδελφοποιήσεις μεταξύ θεσμικών οργάνων κρατών μελών και αντιστοίχων θεσμικών οργάνων τρίτων χωρών αποτελούν έναν εξαιρετικά χρήσιμο

μηχανισμό για τη συγκρότηση θεσμών, ενώ οι αποστολές εμπειρογνωμόνων μπορούν να παρέχουν εμπειρογνωμοσύνη για επιμέρους ζητήματα.

(8) **Αναπτυξιακή πολιτική**

Η ανάπτυξη αποτελεί μια αποτελεσματική μακροπρόθεσμη απάντηση σε προβληματισμούς στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης. Στην πρόταση της Επιτροπής για μια νέα αναπτυξιακή πολιτική, επισημαίνεται ότι οι στόχοι της διακυβέρνησης και των ανθρώπινων δικαιωμάτων είναι συμπληρωματικοί και υπάγονται στον πρωτεύοντα στόχο της μείωσης της φτώχειας.[6]

(9) Προγράμματα εξωτερικής αρωγής

Διάφορα έργα για ζητήματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χρηματοδοτούνται δυνάμει των προγραμμάτων αρωγής των εξωτερικών σχέσεων (π.χ. TACIS, CARDS και MEDA). Σύμφωνα με τις νέες δημοσιονομικές προοπτικές, τα προτεινόμενα μέσα εξωτερικών σχέσεων περιλαμβάνουν κατάλληλες διατάξεις για δράσεις ΔΕΑ. Η Επιτροπή έχει προτείνει ένα θεματικό πρόγραμμα για τη μετανάστευση και το άσυλο το οποίο θα διαδεχθεί το επί του παρόντος υφιστάμενο πρόγραμμα AENEAS, το οποίο παρέχει αρωγή για τη διαχείριση της μετανάστευσης[7].

(10) Διεθνείς οργανισμοί

Η ΕΚ και τα κράτη μέλη διαδραματίζουν ρόλο καθοριστικής σημασίας σε διεθνείς οργανισμούς (π.χ. UNHCR, UNODC, Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΔΧΔ, UNIDROIT, UNCITRAL, Συνδιάσκεψη Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου της Χάγης), οι οποίοι παρέχουν χρήσιμη βάση για την προώθηση των κοινών αξιών και προτεραιοτήτων. Η ΕΕ ενθαρρύνει τις τρίτες χώρες να κυρώνουν και να εφαρμόζουν τις διεθνείς συμβάσεις, οι οποίες προσλαμβάνουν σημασία ακρογωνιαίου λίθου για την ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας.

(11) Παρακολούθηση

Οι μηχανισμοί παρακολούθησης πρέπει να προσαρμόζονται για να ανταποκρίνονται στις εξελίξεις των διαφόρων καταστάσεων. Στα τρέχοντα παραδείγματα περιλαμβάνονται: οι ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις για τα Δυτικά Βαλκάνια, το σχέδιο δράσης για το οργανωμένο έγκλημα με τη Ρωσία, το σχέδιο δράσης ΕΕ-Ουκρανίας στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (ΔΕΥ), ο μηχανισμός παρακολούθησης και αξιολόγησης για τρίτες χώρες, οι υποεπιτροπές και οι αποστολές εμπειρογνωμόνων.

VII. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Οι κυριότερες θεωρίες σχετικά με μια στρατηγική για την κάλυψη των εξωτερικών πτυχών της πολιτικής της ΕΕ για την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη έχουν εφαρμοστεί σε μεγάλο βαθμό, ιδίως όσον αφορά τις γειτονικές χώρες, οι οποίες είναι οι πρώτοι φυσικοί υποψήφιοι εταίροι για στενότερη συνεργασία. Η συνεργασία όσον αφορά αυτά τα ζητήματα εξαπλώνεται με ταχύτητα και σε άλλες τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ινδίας και της Κίνας, καθώς επίσης και σε αναπτυσσόμενες χώρες.

---

[6] COM(2005)311 – 13/7/2005.
[7] COM (2005) 324 – 3/8/2005.

Με τις **ΗΠΑ,** αναπτύσσεται ήδη μια ισχυρή **εταιρική σχέση στον τομέα της ασφάλειας**, βασιζόμενη σε κοινές αξίες, και επικεντρωμένη στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, μετά τις 11 Σεπτεμβρίου 2001. Ένα μεγάλο μέρος της συνεργασίας σ' αυτόν τον τομέα έχει οδηγήσει σε νέους τομείς συνεργασίας, όπως είναι η αμοιβαία νομική συνδρομή και οι συμφωνίες έκδοσης· οι υπερατλαντικές σχέσεις όσον αφορά την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη έχουν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό, χάρη στο κοινό συμφέρον για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων. Δεδομένου ότι αυτή η διάσταση είναι σχετικά νέα, η ΕΕ χρειάζεται όλο και περισσότερο να καθορίζει τα συμφέροντά της όσον αφορά την ασφάλεια, με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας, και να προωθεί ενεργά τους στόχους της πολιτικής της, όπως είναι η **επέκταση στα νέα κράτη μέλη του προγράμματος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.** Η ανάγκη **συνεργασίας για την ασφάλεια των συνόρων και την επιβολή του νόμου ανοίγει νέες προοπτικές συνεργασίας για την ΕΕ και τις ΗΠΑ**, πάντα με σκοπό τη γεφύρωση του χάσματος όσον αφορά την ασφάλεια.

Η συνεργασία με τις **χώρες των Δυτικών Βαλκανίων** είναι εντατική, με σκοπό την **ενδυνάμωση της σταθερότητας** σε αυτή την περιοχή, έχοντας ως γνώμονα την ευρωπαϊκή προοπτική των υπόψη χωρών. Στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, η ΕΕ στηρίζει τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων μέσω του προγράμματος CARDS, με σκοπό τη βελτίωση των επιδόσεών τους στους τέσσερις τομείς προτεραιότητας: αστυνομία και οργανωμένο έγκλημα, ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, δικαστική μεταρρύθμιση, άσυλο και μετανάστευση. Η πρόοδος προς την κατεύθυνση της σύναψης συμφωνιών σχετικά με την επανεισδοχή και τη διευκόλυνση των θεωρήσεων θα σηματοδοτήσει την αμοιβαία βούληση για περαιτέρω συνεργασία.

Η συνεργασία έχει αναπτυχθεί επίσης για να αντιμετωπιστούν ορισμένα συγκεκριμένα προβλήματα, όπως το οργανωμένο έγκλημα, όπως, π.χ., η ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ εισαγγελέων ή η συνεργασία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Με άλλα μέτρα στηρίζεται η ανάπτυξη ικανοτήτων πρωταρχικής σημασίας στην κάθε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών και ειδικευμένων κλιμακίων εισαγγελέων και δικαστών για την αντιμετώπιση υποθέσεων οργανωμένου εγκλήματος. **Η συνέχιση της συνεργασίας με την Europol, την Eurojust, καθώς επίσης και η δημιουργία του Περιφερειακού Κέντρου για την Καταπολέμηση του Διασυνοριακού Εγκλήματος (Regional Centre for Combating Transborder Crime - SECI), και το δίκτυο των υπαλλήλων-συνδέσμων θα βοηθήσουν να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ χρησιμοποιεί τα μέσα που διαθέτει στον τομέα της αστυνομικής και ποινικής δικαστικής συνεργασίας για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος στα Δυτικά Βαλκάνια**.

Όσον αφορά τη **Ρωσία,** η ελευθερία, ασφάλεια και η δικαιοσύνη έχουν αναδειχθεί ως κεντρικό στοιχείο της **στρατηγικής εταιρικής σχέσης,** όπως καταδεικνύει **ο ευρέως φάσματος κοινός χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης**, ο οποίος τώρα **θα χρειαστεί να υλοποιηθεί αποτελεσματικά** σε τομείς προτεραιότητας, όπως το κράτος δικαίου, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένου του ξεπλύματος παράνομου χρήματος, της διαφθοράς και της παράνομης διακίνησης ανθρώπων και ναρκωτικών, η καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο, η προστασία των δεδομένων, η ασφάλεια των εγγράφων και η οριοθέτηση και διαχείριση των συνόρων. Εκτός από έναν γόνιμο διάλογο σε πολλά επίπεδα, η συμφωνία μεταξύ της Europol και της Ρωσίας καθώς επίσης και το σχέδιο δράσης για το οργανωμένο έγκλημα, οι επαφές με την Eurojust και το δίκτυο των υπαλλήλων-συνδέσμων αποτελούν μία πρακτική βάση για στενότερους επιχειρησιακούς δεσμούς. **Η σύναψη συμφωνιών για την επανεισδοχή και τη διευκόλυνση των θεωρήσεων σηματοδοτεί την**

αποφασιστική βούληση για συνέχιση της συνεργασίας και, ταυτοχρόνως, θα βοηθήσει τις συζητήσεις σχετικά με την προοπτική της κατάργησης, μακροπρόθεσμα, των θεωρήσεων.

Για την **Ουκρανία,** η όλο και στενότερη συνεργασία αποσκοπεί στην επέκταση της **σταθερότητας** στις γειτονικές χώρες της διευρυμένης ΕΕ και στη στήριξη της διαδικασίας μεταρρυθμίσεων. Μέσω της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτνίασης και του σχεδίου δράσης ΕΕ-Ουκρανίας στον τομέα ΔΕΥ, το οποίο θα ενημερωθεί στο εγγύς μέλλον, η ΕΕ ενθαρρύνει τη συγκρότηση ικανοτήτων, όπως είναι η εκ βάθρων δικαστική μεταρρύθμιση, και τη δημιουργία ενός συστήματος διαχείρισης των συνόρων καθώς επίσης και ενός καθεστώτος ασύλου σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Για να δώσουμε ένα παράδειγμα θεσμικής μεταρρύθμισης, αναφέρουμε ότι η Επιτροπή στηρίζει την ανάπτυξη των ικανοτήτων της μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Ουκρανίας, στην οποία παρέχεται αρωγή με στόχο την απάλειψη της Ουκρανίας από τον «Μαύρο Πίνακα» των χωρών που ξεπλένουν παράνομο χρήμα σύμφωνα με την ΟΔΧΔ. **Προβλέπονται διαπραγματεύσεις για συμφωνία με την Eurojust. Διεξάγονται διαπραγματεύσεις για την επανένταξη, και αναμένεται ότι θα ξεκινήσουν στο εγγύς μέλλον διαπραγματεύσεις για τη διευκόλυνση των θεωρήσεων**. Οι προτεραιότητες επανεξετάζονται ετησίως σε τριμελές υπουργικό επίπεδο (Τρόικα), και η υλοποίησή τους αξιολογείται με χρήση πίνακα αποτελεσμάτων

Με τις **Μεσογειακές χώρες,** η ενίσχυση της **χρηστής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου** καθώς επίσης και η βελτίωση της **διαχείρισης της μετανάστευσης** και της **ασφάλειας** είναι οι κύριοι στόχοι. Η ΕΠΓ έχει δώσει νέα ώθηση στη συνεργασία σ' αυτή την περιοχή, που ήταν ήδη ένα από τα στοιχεία της διαδικασίας της Βαρκελώνης. Στο περιφερειακό επίπεδο, το πρόγραμμα για τη μετανάστευση και την αστυνομική και δικαστική συνεργασία αποτέλεσε βήμα προόδου, στηρίζοντας τη συγκρότηση θεσμικών ικανοτήτων και προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ υπαλλήλων, αποδεικνύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την αξία της ενθάρρυνσης της περιφερειακής συνεργασίας. **Η εκκίνηση του νέου περιφερειακού προγράμματος όσον αφορά την ελευθερία, την ασφάλεια και τη δικαιοσύνη, καθώς επίσης και η ενίσχυση του διαλόγου υψηλού επιπέδου για την τρομοκρατία θα συνοδεύσουν την εγκαινίαση, στην προσεχή σύνοδο κορυφής της Βαρκελώνης**, ενός φιλόδοξου προγράμματος εργασίας για τη **δημιουργία ενός χώρου αμοιβαίας συνεργασίας όσον αφορά τη δικαιοσύνη, την ασφάλεια, τη μετανάστευση και την κοινωνική ενσωμάτωση**.

Σε διμερές επίπεδο, το πρόγραμμα MEDA στηρίζει έργα που αφορούν τη μετανάστευση, τη δικαστική συνεργασία και τη συνεργασία σε θέματα επιβολής του νόμου σε πλειάδα χωρών, συμπεριλαμβανομένων αδελφοποιήσεων στο Μαρόκο σχετικά με το ξέπλυμα παράνομου χρήματος, και στην Ιορδανία σχετικά με τον δικαστικό τομέα. Η θέση σε ισχύ νέων συμφωνιών διαμορφώνει ένα κλίμα συνεργασίας, στο οποίο περιλαμβάνονται θέματα όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, το οργανωμένο έγκλημα και τα ναρκωτικά καθώς επίσης και η προστασία των παιδιών. **Η ημερήσια διάταξη αρχίζει με τα θέματα της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων, και οι εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να ενισχυθούν σ' αυτή την περιοχή με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης. Είναι απαραίτητο να συνεχιστεί να σημειώνεται πρόοδος σχετικά με τις συμφωνίες επανεισδοχής**, **και θα πρέπει επίσης να εξακολουθήσουν να καταβάλλονται προσπάθειες για την ανάπτυξη του διαλόγου περί μετανάστευσης με τη Λιβύη**.

VIII. ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός της στρατηγικής για την εξωτερική διάσταση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης είναι διττός: αφενός, να συμβάλει στην επιτυχημένη δημιουργία του εσωτερικού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, χάρη στην διαμόρφωση ενός ασφαλούς εξωτερικού περιβάλλοντος, και, αφετέρου, να συνεχίσει την επιδίωξη των στόχων των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, προωθώντας το κράτος δικαίου, τις δημοκρατικές αξίες και τους υγιείς θεσμούς.

Το πρόγραμμα της Χάγης και το σχέδιο δράσης του έχουν σαφώς καθορίσει ορισμένους τομείς συνεργασίας με τις τρίτες χώρες. Η ΕΕ διαθέτει ένα ευρύ φάσμα μέσων υλοποίησης, τα οποία θα εφαρμοστούν σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε συγκεκριμένης χώρας-εταίρου.

Η προώθηση του κράτους δικαίου εκτός της ΕΕ έχει ουσιαστική σημασία για τη στήριξη της εσωτερικής και της παγκόσμιας ασφάλειας, της σταθερότητας και της ανάπτυξης. Η εξωτερική διάσταση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητος τομέας πολιτικής, αλλά πρέπει να αποτελεί μέρος των δραστηριοτήτων εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ.

Θα πρέπει να ληφθούν διάφορα μέτρα για να διευκολυνθεί η υλοποίηση της στρατηγικής:

Καθορισμός των προτεραιοτήτων και παρακολούθηση της υλοποίησης

- Η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίζει τις προτεραιότητες και τις προσήκουσες μορφές δράσης στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

- Για να διευκολύνει την παρακολούθηση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων έναντι των καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων, η Επιτροπή θα πρέπει να παρουσιάζει μια συνολική ανασκόπηση και να παρακολουθεί διαρκώς την υλοποίηση.

- Δεδομένου ότι η εξωτερική διάσταση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς και προσλαμβάνει μεγαλύτερη σημασία όσον αφορά τις σχέσεις με τρίτες χώρες, το Συμβούλιο θα πρέπει να εξετάζει τακτικά την πρόοδο που θα έχει σημειωθεί και να επανεξετάζει τις προτεραιότητες.

- *Αποτελεσματικότητα και συνοχή*

- Θα μπορούσε να βελτιωθεί ο συντονισμός μεταξύ των γεωγραφικών ομάδων εργασίας του Συμβουλίου και των ομάδων που είναι επιφορτισμένες με θέματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων έχει επίσης ένα σημαντικό συντονιστικό ρόλο όσον αφορά αυτόν τον τομέα.

- Η συνοχή των εξωτερικών δράσεων της ΕΕ: Απαιτείται βελτίωση του συντονισμού έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή και η αποτελεσματικότητα σε επίπεδο ΕΕ μεταξύ των διαφόρων πολιτικών και μέσων, έχοντας υπόψη την αρμοδιότητα της Επιτροπής. Ταυτοχρόνως, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν ενεργό συμμετοχή.

- Ταχεία αντίδραση: Εκτός από την μακροπρόθεσμη στήριξη της συγκρότησης θεσμών, η ΕΕ χρειάζεται να αναπτύξει περαιτέρω την ικανότητά της να αντιδρά ταχέως σε αιφνίδιες

ανάγκες ή σε καινοφανείς απειλές. Σε έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό καταστάσεων, η Ένωση θα πρέπει να προβάλει την ικανότητά της να παρέχει εγκαίρως αρωγή.

- Διεθνείς οργανισμοί: η Επιτροπή πρέπει να διαδραματίζει πλήρως τον ρόλο της εντός των διεθνών οργανισμών, σε συντονισμό με τα κράτη μέλη, έτσι ώστε να ενθαρρύνει την ανάπτυξη νέων μέσων. Θα πρέπει να ληφθούν τα προσήκοντα μέτρα έτσι ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ορατότητα της δράσης ΕΕ στους διεθνείς οργανισμούς.

- Περιφερειακή συνεργασία: η Επιτροπή πρέπει να ενισχύσει τις προσπάθειες που καταβάλλει για τη στήριξη της περιφερειακής συνεργασίας για ζητήματα ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσω της στήριξης των υφισταμένων οργανισμών, όπως είναι η Αφρικανική Ένωση, και της ενθάρρυνσης νέων πρωτοβουλιών σε περιφέρειες στις οποίες η περιφερειακή συνεργασία είναι αδύναμη, όπως η Μέση Ανατολή και η Ανατολική Ευρώπη.